

Vorikonasool (P-Voricon)

Kliinilise keemia ja laboratoorse hematoloogia osakond

Vorikonasool on laia toimespektriga triasoolide rühma kuuluv seenevastane ravim, mis on näidustatud invasiivsete seeninfektsioonidega patsientide raviks.

Vorikonasooli kasutatakse täiskasvanud patsientidel ja üle 2 aasta vanustel lastel invasiivse aspergilloosi (tekitaja *Aspergillus spp.*), mitteneutropeenilistel patsientidel kandideemia (tekitaja *Candida spp.*), flukonasooli suhtes resistentsete invasiivsete *Candida* infektsioonide ning kahe või enama *Candida* liigi, samuti perekondadesse *Scedosporium* või *Fusarium* kuuluvate hallitusseente põhjustatud invasiivsete seeninfektsioonide raviks. Vorikonasooli manustatakse suukaudselt või intravenoosse tilkinfusioonina.

Suukaudsel manustamisel imendub vorikonasool kiiresti ja peaaegu täielikult. Maksimaalne plasmakontsentratsioon saavutatakse 1–2 tunni jooksul. Vorikonasoolil on mittelineaarne farmakokineetika, mille tulemusel tõuseb ravimi annuse suurendamisel vorikonasooli plasmakontsentratsioon ebaproportsionaalselt. Ravimi sissevõtmisel koos rasvarikka toiduga võib vorikonasooli imendumine väheneda 20–30%. Vorikonasool metaboliseeritakse maksas tsütokroom P450 isoensüümide CYP2C19, CYP2C9 ja CYP3A4 poolt, üksnes 2% eritub muutumatul kujul uriiniga.

Vorikonasooli plasmakontsentratsioonides esineb suur indiviidisene ja indiviididevaheline varieeruvus, mida võivad põhjustada maksatalitluse häired, tsütokroom P450 isoensüümide küllastumine vorikonasooliga, koostoimed teiste ravimitega, geneetilised iseärasused, sugu, vanus ning muutused ravimi imendumises.

Vorikonasoolravi sagedasemad kõrvaltoimed on oksendamine, iiveldus, kõhulahtisus, peavalu, mööduvad nägemishäired, palavik, lööve, perifeersed tursed ja kõhuvalu. Neuroloogiliste ja nägemishäirete sagenemist ning muutusi maksafunktsiooni testides seostatakse vorikonasooli kõrgemate seerumikontsentratsioonidega.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Proov tuleb võtta vahetult enne järgmise ravimiannuse manustamist!

Katsuti	K2E/K3E-katsuti (lilla kork)
Analüüsitav kogus	Vähemalt 1 mL plasmat
Säilivus	Plasma toatemperatuuril ja/või +4 °C juures kolm päeva, pikemaajaliseks säilitamiseks säilitada -20 °C juures

Analüüsi tegemise aeg: kord nädalas või kokkuleppel laboriga

Analüüsimeetod: vedelikkromatograafia-massispektrometria (LC-MS/MS)

Referentsväärtused

Terapeutiline vahemik ei ole üheselt määratud. Uuringutes on näidatud, et vorikonasooli plasmakontsentratsioonide vahemik 1,0–5,5 mg/L korreleerub hästi oodatava ravitulemusega. Tõenäosus kõrvaltoimete tekkeks suureneb, kui vorikonasooli tase on > 6,0 mg/L.

Näidustus ja kliiniline tähendus

Vorikonasooli ravi jälgimine. Optimaalse raviskeemi leidmine ja kontroll, ravimimürgistuse diagnostika.

Annika Vaarmann/Eliise-Rosalida Ude